

Kaupunkistrategia

Khall 06.10.2025 § 268
619/00.02.00/2025

Valmistelija Kaupunginjohtaja Juhana Juntunen puh. 044 725 5222.

Kuntastrategia on kunnanvaltuuston hyväksymä strategia, josta kunnan kaikki keskeisin päätöksenteko, suunnittelu ja kehittäminen johdetaan. Kuntalain 37§ mukaisesti kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategia tulee tarkistaa vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Kuntien eri tavat nähdä kunnan strateginen johtaminen ja kuntastrategia riippuvat esimerkiksi kunnan sijainnista, taloudellisesta tilanteesta, koosta tai yksinkertaisesti toimintakulttuurista.

Strategiassa on kuntayhteisössä ja kuntaorganisaatiossa tapahtuneen vuorovaikutuksen johtopäätöksenä tehtävät linjaukset siitä, mitä pidetään kaikkein tärkeimpinä asioina, joihin halutaan erityisesti panostaa. Strategiassa yhtä tärkeitä kuin sen linjaamat asiat, ovat ne asiat, joita eivät strategian keskiöön nouse. Näiden keskustelujen käyminen ja valintojen tekeminen onkin strategisen johtamisen ydintä.

Kuntastrategian ja strategisen asian voi määritellä seuraavasti:

- Kuntastrategia on kuntakokonaisuuden pitkän tähtäyksen päätöksentekoa ja toimintaa ohjaava tulevaisuuden suunta tai kantava idea.
- Strateginen päätös tai toimenpide on sellainen, joka vie kuntaa kohti strategiassa määritellyä suuntaa tai ideaa.

Kuntien strateginen johtaminen on moniulotteista. Taustalla on kuntien lukuisista tehtävistä ja toimialoista kumpuava laajuus: kuntastrategian on käsitettävä kunta laajasti kuntalaisten hyvinvoinnin, yhteisöllisyyden, paikallisen elinvoiman ja elinympäristön kehittäjänä sekä organisaationa ja monitoimialaisena konsernina. Strategiaprosessin läpiviemisen vaativuus haastaa niiden parissa toimivat. Kuntastrategiassa kun joudutaan yhteen sovittamaan, arvottamaan ja priorisoimaan pitkällä tähtäyksellä erilaisia yhteiskuntapoliittisia kantoja ja linjauksia.

Kuntalain 1 § mukaan "Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla." Kuhmon kaupungin voimassa oleva kaupunkistrategia on laadittu siten, että se huomioi YK:n kestävä kehityksen tavoitteet sekä viitekehyksen.

Strategian työstäminen etenee usein prosessina, jossa strategian linjaukset ja sisällöt jalostuvat eri tahojen foorumeiden, kokousten ja työpajojen pohdintojen kautta. Kuntien strategioissa yleisimpiä osa-alueita ja käsitteitä ovat visio sekä strategiset päämäärät ja tavoitteet sekä niiden toteutumisen mittaaminen. Hyvin usein kuntaorganisaatioiden strategiat sisältävät myös toiminta-ajatuksen tai mission sekä myös arvojen tarkastelun.

Strategian laatimisen perusteet

Kaupunkistrategian päivityksen pohjalle tarvitaan tietoa toimintaympäristöstä. Keskeinen väline tässä ovat mm. erilaiset kyselyt sekä maakuntaohjelma ja -suunnitelma. Lisäksi kaupungille on valmistelussa matkailustrategia.

Kainuun liitto laatii syksyllä 2025 alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (756/2021) annetun lain mukaista maakuntaohjelmaa sekä alueidenkäyttölain (132/1999) mukaista maakuntasuunnitelmaa. Maakuntahallitus on 08.09.2025 päättänyt asettaa laajalla sidosryhmäyhteistyöllä valmistellut Kainuun maakuntasuunnitelman ja -ohjelman luonnokset sekä maakuntaohjelman ympäristöselostuksen julkisesti nähtäville 10.9.-13.10.2025 väliseksi ajaksi. Kaupunginhallitus antaa lausunnon kyseisistä asiakirjaluonnoksista.

Kysely nuorille ja nuorille aikuisille (Sincrony-hanke)

Kuhmon kaupunki ja Turun yliopisto selvittävät yhteistyössä, miten Kuhmosta voitaisiin kehittää entistäkin vetovoimaisempi paikka asua ja elää. Kuhmon nuoret ja nuoret aikuiset -tutkimuksesta lähetetään kutsukirje postitse Kuhmon kaikille 16–34-vuotiaille asukkaille. Kirjeessä pyydetään vastaamaan verkkokyselyyn, jossa pääsee jakamaan näkemyksiä kaupungin palveluista, tapahtumista ja osallistumismahdollisuuksista. Kyselyssä kerätyt tiedot auttavat kehittämään nuorille ja nuorille aikuisia suunnattuja palveluita ja tapahtumia Kuhmossa. Tutkimuksen toteuttavat Turun yliopiston tutkijat ja se on osa Euroopan unionin rahoittamaa Sincrony-hanketta.

SINCRONY (Intersectional Inclusion in Deliberation and Participation with Youth, alk. 1.1.2024-) on monitieteinen hanke, jossa on mukana psykologeja, kasvatustieteilijöitä, sosiologeja ja politiikan tutkijoita. Hankkeen koordinoiva taho on Bolognan yliopisto. SINCRONY-hankkeen tavoitteena on tarkastella ja kehittää nuorten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia kiinnittäen huomiota erityisesti eri tavoin haavoittuvassa asemassa oleviin ja marginalisoituihin nuoriin. Turun yliopiston osahankkeen tehtävänä on kehittää kansalaisosallistumis- ja keskustelumuotojen arviointikriteerejä sekä toteuttaa nuorten osallistumista edistävän pilottihankkeen Kuhmon kaupungin kanssa.
<https://sincronyproject.eu/>

Kaupunkikysely

Kuhmon kaupunki kerää asukkaiden näkemyksiä strategiatyönsä tueksi. Kyselyn tavoitteena on tunnistaa Kuhmon nykyiset ja tulevat vetovoimatekijät, arvioida kunnallisten palveluiden kehittämisen painopisteitä sekä löytää keinoja asukkaiden hyvinvoinnin, yrittäjyyden ja työpaikkojen tukemiseen. Kysely on tarkoitettu kaikille kuntalaisille.

Kyselyssä selvitetään:

- Vetovoimatekijät nyt ja tulevaisuudessa – esimerkiksi luonto, kulttuuri, biotalous, etätyömahdollisuudet ja kansainvälinen yhteistyö.

- Palveluiden kehittäminen – arvioidaan laadun, saavutettavuuden, ennaltaehkäisevien palvelujen ja sähköisten ratkaisujen tärkeyttä.
- Hyvinvoinnin ja terveyden tukeminen – kartoitetaan, miten kunta voisi kannustaa liikkumiseen, tapahtumiin, kulttuuriin, neuvontaan ja vapaaehtoistoimintaan.
- Yrittäjyyden ja elinvoiman edistäminen – selvitetään, miten kunta voisi helpottaa yritystoimintaa ja työpaikkojen syntyä (esim. kaavoitus, yritysneuvonta, markkinointi).
- Asukkaiden osallistuminen – kysytään asukkailta heidän mieluisimpia tapoja vaikuttaa kaupungin päätöksiin ja kehittämiseen.

Esittelijä Kaupunginjohtaja Juntunen Juhana

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää keskustella kaupungin strategiasta. Kaupunginhallitus hyväksyy liitteenä olevan kyselylomakkeen ja valtuuttaa toteuttamaan kuntalaiskyselyn.

Päätös Kaupunginhallitus yksimielisesti hyväksyi kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.